

مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

آنچه را که باید در مورد نقش تعیین کننده های اجتماعی بر سلامت بدانیم؟

نشریه آینده بهتر

گامنامه علمی آموزش

تیرماه ۱۳۹۹

Institute for Futures Studies in Health

مقدمه

ناهنجاری اجتماعی، سلامت جسم و روان شما تحت تأثیر قرار گرفته است.

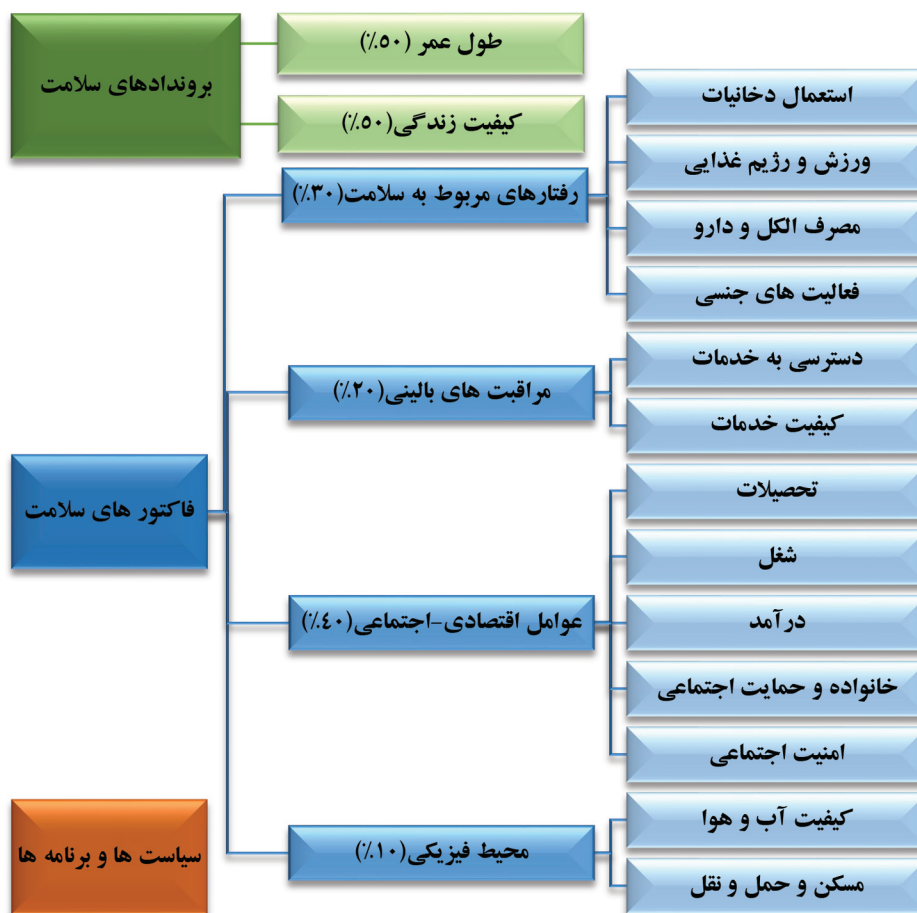
از این منظر، مسأله کودکان کار به عنوان یک مسأله مرتبط با سلامت در سطح فردی و اجتماعی قابل توجه است. یافته های مطالعات مختلف حاکی از این است که وضعیت سلامت جسمی، روانی و اجتماعی کودکان کار به طور فاحشی بدتر از همسالان آنهاست. فراموش نکنیم که کودکان کار به واسطه زندگی در جامعه ای سخت نابرابر که نقشی در ایجاد آن نداشته اند، محکوم به تحمل رنج و محرومیت می شوند.

لذا هر نوع چاره اندیشی درباره مسأله کودکان کار (یا مسائل مشابه مؤثر بر سلامت فرد و جامعه) ما را ابتدا در برابر این پرسش قرار می دهد که علت چنین مسأله ای چیست و چرا بخشی از کودکان یا سایر افراد جامعه به چنین وضعیتی دچار گردیده اند؟ چه شرایطی منجر به وقوع این پدیده شده و اگر ما نیز در شرایط مشابه قرار گرفته بودیم، سرنوشتی غیر از این داشتیم؟

آیا تاکنون برای شما اتفاق افتاده است که صبح بدون هیچ مشکلی و کاملاً سر حال از منزل خارج شدید، ولی همان ابتدای روز شاهد رویدادی بودید که ریشه های اجتماعی داشته و تمام روز ذهنتان را مشغول و به تدریج احساس بیماری و خستگی عارض شده است.

به طور مثال صبح پشت چراغ قرمز چهارراه مجبور به ایستادن می شوید. در یک چشم به هم زدن چهارراه پر می شود از کودکانی که هر یک وسیله ای برای فروش دارد. یکی فال، یکی آدامس و دیگری شیشه خودروها را تمیز می کند. بعضی اوقات برخورد مناسبی با این کودکان از سوی شهروندان صورت نمی گیرد و ممکن است حتی شاهد کتک خوردن آنها باشید که قطعاً تکان دهنده و درد آور خواهد بود.

بر این اساس شما در زمان خروج از منزل سالم بوده اید ولی با مشاهده این

رتبه بندی عوامل موثر بر سلامت

نقش عوامل اجتماعی بر سلامت

کمتر از بیست درصد از عوامل قابل تغییر در سلامت برای یک جمعیت را تشکیل می دهند. به نظر شما ما به چه میزان در به خطر افتادن سلامت خود و جامعه مقصر بوده ایم؟

نتیجه گیری

سلامت واقعی و پایدار حاصل نمی شود مگر اینکه با دید نظام مند و سیستماتیک به این مقوله توجه کنیم. در واقع بایستی به منظور اجتناب از خطر، حذف یا تقلیل صدمات و خسارات ناشی از این مشکلات در صدد پیشگیری ریشه ای باشیم که قطعاً نقش موثری بر سلامت افراد جامعه ایفا می کند.

می توان گفت که با توجه کامل و جامع به تعیین کننده های اجتماعی سلامت و پیشگیری ریشه ای، مانع از افتادن افراد به داخل آب خواهیم شد. رویکردی که قطعاً بهتر از بیرون کشیدن افراد از آب است. در نوشتار بعدی مفهوم شرح کامل تری از انواع پیشگیری به ویژه پیشگیری ریشه ای بیان خواهد شد.

آمارهای ارائه شده حاکی از این است که بیماری های قلبی عروقی، سرطان، آلودگی هوا و حوادث ترافیکی از علل اصلی ناتوانی و مرگ و میر در همه گروه های سنی می باشند. به نظر شما چه عواملی دست به دست هم داده و جامعه را گریبان گیر این معضلات نموده است.

- چند درصد سکنه های قلبی ناشی از مصرف سیگار، فعالیت بدنی کم و تغذیه ناسالم می باشد؟

- چاقی چه میزان می تواند خطر سرطان ها را افزایش دهد؟

- آلودگی هوا چگونه سلامت همه افراد جامعه حتی جنین در شکم مادر را تحت تاثیر قرار می دهد؟

- چه میزان از حوادث ترافیکی تحت تاثیر عوامل اجتماعی می باشد؟

در پاسخ به این سؤالات به این نتیجه می رسیم که بخش عمده ای از این موارد تحت تاثیر عوامل اجتماعی بوده و در صورتی که به صورت ریشه ای مورد توجه قرار بگیرند، به راحتی قابل پیشگیری می باشند. به بیانی دیگر قسمت اعظم مشکلات مرتبط با سلامتی تحت تاثیر تعیین کننده های اجتماعی سلامت (عوامل فردی، عوامل اجتماعی و عوامل محیطی) بوده و مراقبت های پزشکی

